

ו"ש אחות, פ"י האהבה והדציקות שיש
 ציינו וצין השכינה היא קטנה. ולא כמו
 שהיתה האהבה במשכן שהיתה השכינה צין
 שדיים, כמו שאמר הכחוז (לעיל א, יג) צין שדי

לין. אבל עתה שהאהבה היא קטנה ושדיים אין
 לה, פ"י לשכון צין שדיים. ואמר הטעם מפני
 ושדיים אין לה, פ"י אין לה די, כמ"ש אחיה בית
 כו' כנ"ל.

מגילת רות

וַיְהִי בִּימֵי שְׁפוּט הַשּׁוֹפְטִים (א, א). לכאורה
 מלת שפוט הוא שפת יתר. ואפשר
 לפרש ע"ד ששפועתי על מאמר (אבות א, ד) ואל
 תחלוא לשלחנא של מלכים ששלחנא גדול
 משלחנא. ולכאורה הוא תמוה כי צוודאי על
 שלחנא מלכים יש תענוגים גדולים יותר מעל
 שלחנא. ואפשר לומר ע"ד דאיתא בגמ' (ברכות
 יז:) כל העולם כולו ניזון בשביל חנינא צני וחנינא
 צני די לו צקצ חרוצים מערצ שבת לערצ שבת.
 וכחז השל"ה (פ' וישב תו"א) בשביל זה שהיה
 מסתפק אח עלמו והיה די לו צקצ חרוצין,
 בשביל זה היה זן אח כל העולם עי"ש (ע"י מד"ש
 אבות שס). וז"ש החנא (אבות א, ה) יהי ביתך פתוח
 לרוחה. וע"י מה, לזה אמר ויהיו עניים צני
 ציתך כמו ר' חנינא. וז"ש ששלחנא גדול
 משולחנא, שאתה זן על שלחנא כל העולם.

^{אוצר החכמה}

(ו"ש הכחוז (תהלים כג, א) ה' רועי, פ"י
 שאזכה שאני אהיה רועה כל העולם, ואעפ"כ
 לא אחסר לעצמי).

וידוע (כ"ב נא). שאליתלך עשיר גדול היה.
 וז"ש ויהי צימי שפוט השופטים, פ"י השופטים
 היו שופטים שהרעצ ראוי להיות צארץ ואכלס
 יהיה שלחנא מלכים, ובשביל זה ינא מארץ ישראל
 כמ"ש רש"י ז"ל.

ומשום זה כתיב אח"ו (פסוק ז) ותנא מן
 המקום, ומקשה רש"י ז"ל והלא כבר נאמר

(פסוק ו) ותשצ משדי מואצ כו'. ולפי דברינו
 אפשר לפרש ותנא מן המקום אשר היתה שמה
 ושמה, ותלכנה בדרך אחת לשוב אל ארץ
 יהודה, דהיינו צדת יהודית (ע"י מגילה יג). כמו
 חנינא צני, וע"ד (דברים לג, ז) שמע ה' קול
 יהודה.

כ"י מר לי מאד מבם כי יצאה ב"י יד ה'
 (א, יג). פ"י ע"י שאני הוא ח"ו הגורם.

אני מלאה הלכתי וריקם השיבני ה' (א, כא).
 פ"י כשאני הולך בגדלות צבטן מלא מן
 תורה ומעש"ט, אז ריקם השיבני ה' ח"ו ולא
 מלאחי ידי ורגלי בתורה (ע"י זר"ק לך לך ס"ת פא.).
 ע"ד שאמרו חז"ל (פסחים סו:) כל הממיהר כו'
 אם חכם הוא חכמתו מסתלקת הימנו.

ותבא אל חמותה ותאמר מי את בתי
 ותגד לה את כל אשר עשה לה
 האיש. ותאמר שש השעורים האלה נתן לי
 בי אמר בו' (ג, טו - יז). לכאורה יש לדקדק: א.
 מפני מה לא הכירחה חמותה עכשיו. ב. קשה
 הלא היא היתה לה כמו צת, וכמ"ש כמה
 פעמים מקודם שאמרה לה צתי (כ, כב - ג, א).
 ואף אח"כ אמרה (פסוק יח) שצי צתי, א"כ קשה
 מה שנעמי שאלתה מי את משמע שלא ידעה
 מי היא וא"כ למה אמרה צתי, הלא צתיצת צתי

עשה לה האיש, אלא גם זה שנתן לה שש
השעורים לרמו שמיטת ילא ממנה כמו
שפירש"י ז"ל (פסוק טו) ע"ש.

ויאמר הגואל לא אוכל לגאל לי פן
אשחית את נחלתי גאל לך אתה
את גאולתי כי לא אוכל לגאל (ד, ו). אפשר
לפרש גאל מלשון (מלאכי א, ז) לחס מגואל, וע"ד
שכתבתי צפ' בתקותי (כו, מ ד"ה ו"ש הכתוב ישעיה)
על פסוק (ישעיה נב, ג) ולא בכסף תגאלו. פי'
אתה כבר שצרת את חומרך וכבר נמאסו אלך
החלוות (פי' סנהדרין יט:), כמו שראינו שהיה
אומר (ג, יג) שכבי עד הבוקר ולא היה מחיירא
מן העצירה כי כבר נמאסה אללו החלוות
הגופנית.

ו"ש גא"ל ל"ך אתה את גאולת"י, פי' לך
כבר נמאס מה שאני צריך להרגיל את עצמי
שיהיה גם אללי נמאס החלוות, ואין אחי יודע
עד כמה צריך אני להרגיל את עצמי למאוס
החלוות, ופן אעשה להנאת עצמי בשביל נוי או
בשביל דבר אחר, ואליבא דאבא שאל (יבמות לט:)
הוא כאלו פוגע בערוה כו', וז"ש פן אשחית
את נחלתי. על כן גאל לך אתה כו' כי לא אוכל
לגאל, דהיינו למאס החלוות כג"ל.

יתן ה' את האשה הבאה אל ביתך כרחל
ובלאה אשר בנו בו' (ה, יא). ואיתא
בילקוט (רות, תרו) וז"ל אף על פי שיצא בועז וכל
סנהדרין שלו מלאה, היו מודים שעיקר הבית
היה רחל, שלא נשתעבד יעקב בבית לבן אלא
בשביל רחל ע"כ.

ו"ש בגמ' (ברכות נח.) אורח טוב מהו
אומר, כל מה שטרח בעה"צ לא טרח אלא
בשבילי. כי ידוע שיוסף נק' אורח ויעקב נק'
בעל הבית כדאיתא בזהר פנחס (דף רמד:), ויוסף

מורה שהיתה יודעת מי היא. ג. קשה ותגד לה
את כל אשר עשה לה האיש, דהוי טענו חטין
והודה לו בשעורין, הכי הו"ל למימר אני רות
כלתך. ד. קשה הלא בועז לא עשה לרות שום
דבר רק מה שנתן לה שש השעורים (פסוק טו),
וא"כ לפ"ז קשה יתור הלשון דמקודם אמר את
כל אשר עשה לה האיש דהיינו נתינת שש
השעורים, ואח"כ אמר צפירוש ותאמר שש
השעורים כו'. ה. קשה שינוי הלשון שמקודם
אמר ותגד ואח"כ אמר ותאמר כו'.

ואפשר לפרש ע"ד שכ' השל"ה (מס'
שבועות תו"א בסוף מעלת לומדיה) דנשמת גר אינה
יכולה לבוא למדריגה זו שנשמת ישראל בעצם
יכולה לבוא (פי' זוה"ק בראשית יג רע"ב - וז"ח בראשית
י, ג - שם רות עה, ד). והנה אפשר לומר שע"י
מעשה זאת שגברו את עצמם על היצה"ר (פי'
סנהדרין יט:), זכתה רות למדריגת ישראל, דהיינו
מדריגת מ"י שהוא חמישים שערי צינה (זוה"ק
הקדמה ד:). וז"ש ותבא אל חמותה, פי' כפשוטו.
וגם בא לרמו שבאתה אל מדריגת חמותה אף
שהיתה גיורת. ותאמר מי את צחי, פי' את צחי
באת עכשיו למדריגת מ"י שהיא מדריגת
ישראלית.

רק שמה תאמר מנין היתה נעמי יודעת
זאת, לזה אמר ותג"ד הוא לשון המשכה (כמו
(דניאל ז, י) נהר דינור נגיד ונפיק). וכבר כתבתי
כמה פעמים (ס"פ חוה ל, י - ר"פ שמיני ט, ב) כי כל
ישראל ערבים זה בזה (שבועות לט:), פי' מעורבין
זה בזה, וכשאחד עושה מצוה אחי בא ג"כ
התעוררות לחצירו מזה, וכן להיפך ח"ו. וז"ש
ותג"ד לה, פי' שהיתה מושכת לנעמי. א"ת,
פי' עם כל אשר עשה לה האיש בועז, שעל ידו
באתה למדריגת מ"י, עי"ז בא התעוררות ג"כ
לנעמי. וז"ש אח"כ ותאמר לה שלא זו בלבד

ג"כ נק' טוב ע"ד (ישעיה ג, י) אמרו לדיק כי טוב (עי' יומא לח:), ויוסף הוא צחי' לדיק (זוה"ק וישב קפט:). וז"ש אורח טוב, דהיינו יוסף. מהו אומר כל מה שטרח צעה"צ לא טרח אלא בשבילי, כדי שאני יוסף אלא ממנו כאמור.

טעם על קריאת רוח בשבועות (ד"מ אר"ח סי' תל סק"א). אפשר לומר דהנה ידוע (ב"ר ע, ה) שהמורה נק' לחם כמ"ש הכתוב (משלי ט, ה) לכו לחמו בלחמי. רק הנפקותא הוא בין לחם התורני ללחם הגשמי הוא כך: כי לחם הגשמי כל מה שאוכל ממנו הוא נחמר, אבל

לחם התורני אינו נחמר ממנו כלום. ואדרבה כל מה שלומד אזי מחדש יותר חידושי תורה (עי' עירובין נד:). ולכך קורין בשבועות שהוא יום מתן תורתנו מגילת רוח, מפני שכמוצ צה (רוח ב, יד) ותאכל ותשבע ותותר, רמז על התורה, שכל מה שלומד צה אזי עוד יותר מהתורה מה שלא היה לומד, כי התורה היא אין סוף, וגם מחדש צה חידושים יותר. וזה מרמזו בתיבת ותתר שהוא אותיות תר"ו, ועוד ת' שניה היא במספר קטן ד' ועם הכולל בגימ' תור"ה, לרמז שקאי על התורה. ועוד ותשבע ותת"ר, אותיות שבועות רות תקרא כנ"ל.

מגילת איכה

מפני שהיה שלום ציניהם, ודורו של שאלו היו מנואמים כו'.

[1234567]

בבו תבכה בלילה ודמעתה על לחיה אין לה מנחם מכל אוהביה כל רעיה בגדו בה היו לה לאויבים (א, ב). פי' תצכה על מה שצכתה עד הנה, על חשכת תענוגי הגשמיים שהם דומים ללילה (עי' זוה"ק בשלח נד:). וז"ש כפל צכה תצכה בלילה, היינו על מה שצכתה על חשכת התענוגים שנמשלים ללילה ולא צכתה שחזכה לעשות נחת רוח לו ית' לאקמא שכינתא מעפרא (עי' זוה"ק שלח קעג:), ע"ז תצכה עכשיו (עי' דרוש לאלול סד"ה ובה).

וז"ש אח"כ ודמעתה על לחיה אין לה מנחם מכל התענוגים אשר היו לה אוהבים עד עכשיו, ובהיום כל התענוגים נמאסין לה ודמעתה על לחיה. ומקוננת הלואי כל תענוגים

איכה ישבה בדד העיר רבתי עם היתה באלמנה רבתי בגוים שרתי במדינות היתה למם (א, א). איכה ישבה בדד, העיר ירושלים שהיה צה אחדות. וז"ש בדד, דהיינו אחדות. ועכשיו רבתי עם, פי' רבתי צדיעות כמ"ש במדרש (איכ"ר א, ד) שהיו צה דיעות רבות מפני המחלוקת. וז"ש אח"כ היתה לשון עזר ולא אמר עתה היא כאלמנה, אלא ע"כ ז"ל כפירש"י צכמה מקומות שדרך הנביא לכפול הדברים (עי' ויק"ר י, ב). וז"ש היתה כזר צימי שלותה כאלמנה שהיא צדיעה אחת, ואף שהיתה צאמת רבתי בגוים שרתי במדינות, רק לענין אחדות היה אללם דיעה אחת כאלמנה לכך היו יושבים בשלוה, כמ"ש חז"ל (ב"ר פל"ח, ו) על פסוק (הושע ד, יז) חזור עכצים אפרים הנח לו. ועכשיו ע"י מחלוקת היתה למם, כמ"ש רז"ל (ירושלמי פאה א, א) דורו של אחאז היו מנאמים במלחמותיהם אף שהיו עוצדי ע"ז